

ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਪਰੇ ਸੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

9. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 146, ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੀ.ਸੀ. ਹੁਣ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਕੁਰਕੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ/ਰਸੀਵਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਲਾਮੀ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸੀਵਰ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਲੀਕਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ, ਰਸੀਵਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਐਮਐਲ ਸਿੰਘਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਜੀਐਸ ਓਬਰਾਏ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1996 ਦਾ CWP ਨੰ. 6943

7 ਜੁਲਾਈ, 1997

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 226/227—ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1974—ਐੱਸ. — 61 ਅਤੇ 62 — ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1981 — ਐੱਸ. 47 - ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ—ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ—ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1974 ਦੀ ਧਾਰਾ 62 ਅਤੇ ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 47, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(I a) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(a) ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਯਤ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(b) ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ/ਇਤਰਾਜ਼, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1981 ਐਕਟ ਦਾ 1)(b) ਇੱਕੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 1974 ਐਕਟ ਅਤੇ

ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। (1)(b) 1981 ਐਕਟ ਦਾ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47(1)(b) ਅਧੀਨ ਪੀ. ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੯)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਗਲਤ ਕੰਮਕਾਜ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47(1)(b) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

(ਪਰਾ 10)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ 1974 ਅਤੇ 1981 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 62(1)(b) ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ। ਬੋਰਡ, ਇਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ।

G.S. Oberoi v. The State of Punjab & another 125
(G.S. Singhvi, J.)

(ਪਰਾ 12)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਕਲਾ 226/227—ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1974—ਐਸ.ਐਸ. 61 ਅਤੇ 62—ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1981—ਐੱਸ. 47—ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਨੋ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 'ਮੈਂਬਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਚੇਅਰਮੈਨ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61(2) ਅਤੇ (3) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 62(2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ 17)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226—ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ.—ਮੂਲ ਅਤੇ ਖਰਾਬੀ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਰਿਵਾਈਜ਼ਡ ਫੋਰਥ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 505 ਵਿੱਚ, 'ਡਿਫਾਲਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਭੁੱਲ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ; ਕਿਸੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗਲਤ ਕੰਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਨਾ 1109 'ਤੇ, 'ਕੁਦਰਤੀ' ਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਬੁਰਾ ਵਿਵਹਾਰ; ਕੁਝ ਐਕਟ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਨੇ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਨਾਨਫੋਜ਼ੋਸ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਗਲਤ' ਉਸ ਕੰਮ ਦਾ ਗਲਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 11)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ.ਐਸ.ਪਟਵਾਲੀਆ ।

ਏ.ਆਰ.ਟੱਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਮ.ਐਲ.ਸਰੀਨ,
ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ

ਜੀ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ (ਪੰਜਾਬ), ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ ਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਜੇ.

1. ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 26 ਫਰਵਰੀ, 1996 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖਦੀ ਹੈ।

ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਬੋਰਡ') ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੋਹਰੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਠਦੇ ਹਨ।

2. ਪੁਨਰ-ਸੰਬੰਧੀ—ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1974 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1974 ਦੇ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡਹਸਕਬੀਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਵਾ (ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬੋਰਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ) 1981 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1981 ਦੇ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਫ.ਐੱਲ.ਐੱਲ. ਕਾਂਸਲ, ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪੀ.ਡਬਲਊ.ਡੀ. (ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ), ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ 13 ਅਗਸਤ, 1993 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪੰਜਾਬ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ (ਜਨ ਸਿਹਤ) ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 16 ਅਗਸਤ, 1993 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1974 ਅਤੇ 1981 ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪੂਰਣ-ਕਾਲੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। 22 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਵਿਭਾਗ (ਬੀ ਐਂਡ ਆਰ II ਸ਼ਾਖਾ) ਦੁਆਰਾ 16 ਅਗਸਤ, 1993 ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਅਤੇ 22 ਤਰੀਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਤੰਬਰ, 1994, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 16 ਅਗਸਤ, 1993 ਤੋਂ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ। 16 ਅਗਸਤ, 1995 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 22 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਬੋਰਡ 16 ਅਗਸਤ, 1993 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। 1 ਮਾਰਚ, 1996 ਨੂੰ, ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-12 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 16 ਅਗਸਤ, 1993 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ (FN) ਭਾਵ ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਥਾਈ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਅਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 61(2)(ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। a) 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 1981 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(b) ਅਤੇ 2(a) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਿੱਠਠੂਮੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਬੋਰਡ. ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਵਿਜ਼ਿਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਫਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ.ਸ਼ਰਮਾ ਰਾਹੀਂ। 7 ਫਰਵਰੀ, 1996 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਐਲ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਭੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

3. pThecpetitioner ਨੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ **Impu** ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:

- (a) ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇੱਕ *ਬਿਨੈਟੀਓ* ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(a) 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47p(a) ਅਤੇ

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

- (b) ਹਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ ਐਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।
- (c) ਭਾਵੇਂ ਕਿ 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(ib) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇ। ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਈਡੀ) ਮਾਲਾ ਆਈਡਿਸ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਾਰਨ ਬੋਰਡ ਦਾ ਸੁਪਰ ਸੈਸ਼ਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

- (e) ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਉਪਸਥਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ.ਸ਼ਰਮਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ

ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 (ਐਲ) (ਬੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 62 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1981 ਦਾ ਐਕਟ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਮੇਤ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਸੰਭਾਲਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਤੱਥ ਖੋਜ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਹੋਸੀਅਤ ਵਿੱਚ।

5. ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 26 ਫਰਵਰੀ, 1996 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(a) ਅਤੇ 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(a) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1981, ਭਾਵੇਂ ਕਿ 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(i)(B) ਅਤੇ 2(a) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਡੀ ਅਲਟਰਨਪਾਰਟਮ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪੀ ਇਤਵਾਲੀਆ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਹੁਦਰੇਪਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ > ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਅਤੇ ਆਪਹੁਦਰੇਪਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਹ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ; ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਨ ਐੱਸ.ਡਬਲਯੂ

ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ 1984 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਗਾਮਿਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਯਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਾਜ਼ਾ ਸੇਸ਼ਾਚਲਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1), ਡਾ. ਬੁਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਚਾਂਸਲਰ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (2), ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਾਗਨੇਸ਼ਨ ਮੈਟਲਸ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਨ. ਸ਼ਨਮੁਖਮ ਸੈਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3), ਐਸ.ਐਸ. ਵਿਰਦੀ ਬਨਾਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਜੀ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), ਏ ਕੇ ਕੌਲ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (6), ਟੀ.ਆਰ. ਥੰਦਰਵ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (7), ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ ਵੀਗਰਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (8)।

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ. ਸਰੀਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਚੀਮਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 62 (ਐਲ) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਰਿੱਤਰ ਪੱਖੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਮਾਲਾ ਫਿਡਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਨੇ ਰਾਮ ਡਾਇਲ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (9), ਅਯੁੱਧਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਾਜਪਾਈ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (10), ਦ ਤੁਲਸੀਪੁਰ ਸੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਦ ਨੋਟੀਫਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਤੁਲਸੀਪੁਰ (11), ਡਾ. ਡੀ.ਸੀ. ਸਕਸੈਨਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (12), ਸੁੰਦਰਜਸ ਕਨਿਆਲਾਲ ਭਥੀਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਠਾਣੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (13)। ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 62(1)(a) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਗਲਤ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਕੰਮਕਾਜ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਧਾਰਾ 62 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। (1)(b) 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ "ਜਨਹਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ-ਅਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

1. AIR 1965 SC 639 2. AIR 1968 SC 292 3. AIR 1987 SC 1668 4. 1991(1) SLR 399 5. 1994(1) RSJ 771 6. JT 1995 (JT 1995 (4964) SC 14 8. AIR 1958 SC 36 9. AIR 1965 SC 1518 10. AIR 1968 SC 1344 11. AIR 1980 SC 882 12. AIR 1987 SC 1463 13. AIR 1901 SC

ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਉਸ ਨੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਸੀਵਿਯਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਵਰਗੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

7. ਸੀਵਿਯਨ ਦੇ ਭਾਗ-4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 48-ਏ ਰਾਜ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 51-ਏ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਗ IV-A ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ, ਝੀਲਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਸੰਸਦ ਨੇ 1974 ਐਕਟ ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟ ਬਣਾਏ। 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(c) 'ਮੈਂਬਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ/ਗਠਨ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ IV ਬੋਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਚੈਪਟਰ-V ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ-VII ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ-VII ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 61, 62, 63 ਅਤੇ 64 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ 64 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 64 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯਮ, 1977। ਨਿਯਮ 2 (ਸੀ) "ਚੇਅਰਮੈਨ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 2 (ਡੀ) 'ਨੰਬਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਭੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 7 ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 1981 ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) 'ਮੈਂਬਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। 7 ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 47 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

ਐਕਟ 1981 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਫਾਰ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ਼ ਏਅਰ ਪਲੂਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1983 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਸੀਂ 1974 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਸੀ), 4(1), 5(8 ਅਤੇ 9), 61 ਅਤੇ 62, ਨਿਯਮ 2(ਸੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। f) ਅਤੇ 1977 ਦੇ 3 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1), 5(i) ਅਤੇ 47। ਇਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

XX

XX

XX

(c) "ਮੈਂਬਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

XX

XX

XX

ਸਟੇਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦਾ ਗਠਨ

- (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਨਿਯੁਕਤ, ਇੱਕ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ। ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ।

XX

XX

XX

5. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ

XX

XX

XX

- (8) ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- (9) ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XX

XX

XX

61. ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

- (1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ-

- (a) ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- (b) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ;

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ (ੳ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡਕੋਰ ਇੱਕ I y ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, -

- (a) ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨਗੇ:
- (b) ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)

(G.S. Singhvi, J.)

ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਨਰਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਭਿਆਸ, ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ;

- (c) ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਾਰੀਆਂ
ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਕੇਂਦਰ
ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਨਰਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਦੀ
ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ-

- (a) ਅਜਿਹੇ ਅਗਲੇ ਅਵਧੀ ਲਈ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਓ, ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ; ਜਾਂ
- (b) ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨਵੀਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

62. ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ:-

- (1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ-
  - (a) ਕਿ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ
  - (b) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ;

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਉਪ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।, ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੇ.

- (2) ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ 61 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ:-

xx

xx

xx

(c) "ਚੇਅਰਮੈਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ; xx xx xx

(f) "ਮੈਂਬਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਮੇਤ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ;

xx

xx

xx

3. ਤਨਖਾਹ, ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਰਵਿਸ ਆਫ ਚੇਅਰਮੈਨ:-

(1) ਜੇਕਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(2) ਜੇਕਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ

(i) ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸੱਤ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਅਤੇ

(ii) ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੱਤੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਦਰਜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਕਲਾਸ I ਅਫਸਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(3) ਅਚਨਚੇਤ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਅਰਜਿਤ ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ।

xx

xx

xx

2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ:-

(1) "ਮੈਂਬਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

xx

xx

xx

5. ਰਾਜ ਬੋਰਡਾਂ ਦਾ ਗਠਨ (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਲ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1974 (1974 ਦਾ 6), ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਰਾਜ ਬੋਰਡ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਕੇ, ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮ।

xx

xx

xx

47. ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ:- (1) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ:-

- (a) ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਐਕਟ, ਜਾਂ
- (b) ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਧਾਰਾ (ੳ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦਾ।

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ:-
- (a) ਸਾਰੇ ਸਦੱਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ;
- (b) ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ, ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ
ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਭਿਆਸ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ;
- (c) ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਾਰੀ ਸੰਪਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੋਰਡ ਦਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਪੁਨਰਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ:-
- (a) ਅਜਿਹੇ ਅਗਲੇ ਅਵਧੀ ਲਈ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਓ, ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ; ਜਾਂ

G.S. Oberoi v. The State of Punjab & another 137
(G.S. Singhvi, J.)

(b) ਨਵੀਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ੳ) ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਜ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

9. 1974 ਦੀ ਧਾਰਾ 627 ਐਕਟ 5an I d0 1981 ਐਕਟ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਪੈਂਡ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(a) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(I a) ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ. 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(b) ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰੋ। ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਜ਼ਬ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ/ਇਤਰਾਜ਼, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ

1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47(1)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਜਾਂ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ। ਇੱਕੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 62(1) (1974 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47(ਬੀਜੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। 1981 ਐਕਟ ਦਾ 1(ਬੀ)। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਕਿ ਦੋ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47(1)(b) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ੬ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਗਏ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ।) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47(1)([b)। ਸਾਡੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਐਸ.ਐਨ. ਮੁਖੇਜੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (14), ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

"ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਕਿ

* ਤਰਕ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਿਯਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜੋ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ

14. AIR i1990 SC i 1984

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯੂ ਐਸ ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐਕਟ, 1946 ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲੇ (ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ) ਐਕਟ, 1977 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਘੇਰਾ। ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

10. ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 62 ਆਈ (ਐਲ) (ਬੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47 (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ 1)(ਬੀ), ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 62(1)(ਏ) ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 62(1)(b) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 61(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 61 (1) (a) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਗਲਤ ਕੰਮਕਾਜ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 62(1) (ਬੀ) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 47(ਐਲਜੇ(ਬੀ)) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

11. ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਰਿਵਾਈਜ਼ਡ ਫੋਰਥ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 505 ਵਿੱਚ, 'ਡਿਫਾਲਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਭੁੱਲ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ

ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼; ਕਿਸੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗਲਤ ਕੰਮ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਜਾਂ ਸਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ

G.S. Oberoi v. The State of Punjab & another 139
(G.S. Singhvi, J.)

ਵੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਨਾ 1109 'ਤੇ, 'ਕੁਦਰਤੀ' ਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਬੁਰਾ ਵਿਵਹਾਰ; ਕੁਝ ਐਕਟ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਿਸਦਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਨੇ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਆਪਕ ਮਿਆਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਖਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਨਾਨਫੇਜ਼ੋਸ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਗਲਤ' ਉਸ ਕੰਮ ਦਾ ਗਲਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। 1974 ਅਤੇ 1981 ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਿਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 82(1)(b) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਬੋਰਡ, ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ।

13. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਤੰਗ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸ. ਐਮ.ਪੀ.ਐਸ ਔਲਖ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ-ਕਮ-ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਖੋਜ ਜਾਂਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਫਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ ਐਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਪਗਨਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 62 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ 1981 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 (1) (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਤੱਥ ਖੋਜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਸ ਲਈ,

ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਬਾਹਰੀ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸੀ। ਮਹਿਜ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਦਾ ਗਠਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿਮਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੈ।

ਮਾਲਮਈਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਲਜ਼ਾਮ, ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੱਜੇ, ਅਸਪਸ਼ਟ, ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ। ਸਰੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ. ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ। ਉਹ ਉਦਯੋਗ ਜੋ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਾਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਈ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਕੇ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(15) *ਦੁਰਵਰਤੋਂ* ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ-ਕਮ-ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਭੁੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ 'ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੱਜੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸੱਤਾ ਦੀ *ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।* ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਬੋਝ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ *ਈਪੀ ਰਾਏਪਾ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (15)* ਅਤੇ *ਅਸ਼ੋਕ ਕੇਬੀ: ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. : ਆਰ ਵਡਵ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (16)*, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਗਲਤ ਹੈ। ਮਾਲਾਫਾਈਡ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

15. ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 5551

16. ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 454

(17) ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਰਖਾਸਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 'ਸੈਬਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਚ 'ਚੇਅਰਮੈਨ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 62(2) 1974 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 61(2) ਅਤੇ (3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 47(2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ। 1981 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(18) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ 1986 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਦਾ ਅਹੁਦਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸਥਾਈ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੀਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(19) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(20) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ